

**UCHWAŁA NR II/20/2018  
RADY GMINY STĘŻYCA**

z dnia 4 grudnia 2018 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na  
2019 rok**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 994 z późn. zm.) oraz art. 4<sup>1</sup> ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 2137) Rada Gminy Stężyca uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2019 rok w brzmieniu jak w załączniku stanowiącym integralną część niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Stężyca.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2019 roku.

Przewodniczący Rady Gminy  
Stężyca

**Stefan Literski**

Załącznik do uchwały Nr II/20/2018

Rady Gminy Stężycza

z dnia 4 grudnia 2018 r.

**Gminny Program  
Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Stężycza  
na 2019 rok**

**Rozdział 1.  
Wprowadzenie**

Spośród różnych problemów społecznych i zdrowotnych w naszym kraju szczególne miejsce nadal zajmują problemy związane z alkoholem i są jednymi z trudniejszych do rozwiązania. Wynika to przede wszystkim z ich różnorodności, rozmiarów, a także kosztów społecznych i ekonomicznych, jakie ponoszą nie tylko osoby indywidualne i nie tylko budżet państwa, ale i samorządy gminne.

Do zadań własnych Gminy należy inicjowanie oraz realizowanie zadań, zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 2137), w tym różnych form i możliwości rozwiązywania problemów alkoholowych, u podłoża których występują uzależnienia od alkoholu oraz prowadzenie szeroko zakrojonej działalności profilaktycznej.

Rozwiązywanie problemów alkoholowych, to wyrażenie, które nie jest skierowane wyłącznie na grupę osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin, a skupia się na całej lokalnej społeczności, bowiem źródłem problemów może stać się każde nadużywanie alkoholu, które to sformułowanie oznacza nie tylko tzw. picie nadmierne, ale także picie w niewłaściwych okolicznościach, np. przez kierowcę zasiadającego za kierownicą pojazdu, przez ciężarną matkę, przez osobę niepełnoletnią, chorą, biorącą pewne leki, pijącą w pracy itp.

Problemy wynikające z picia alkoholu obejmują swoim zasięgiem całą populację, dlatego też podmiotem działań na rzecz zdrowia publicznego musi być nie tylko grupa ludzi pijących, a także tych, którzy z racji wieku dopiero zaczną stawać przed wyborami dotyczącymi ilości i częstotliwości picia.

Jak przytoczono na wstępie, problem alkoholowy jest jednym z wielu problemów społecznych i zdrowotnych. Opracowany Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych odnosi się również do problemów jakie niosą inne uzależnienia spowodowane np. paleniem papierosów lub używaniem narkotyków, dopalaczy i innych substancji psychoaktywnych, a także uzależnieniem spowodowanym spędzaniem przez dzieci i młodzież zbyt wiele czasu przed komputerem.

Powyższe problemy wyznaczają opisane niżej główne kierunki działań z określeniem celów i sposobu ich osiągnięcia przez samorząd gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu. W wychowaniu zdrowego społeczeństwa jednymi z podstawowych czynników są kultura fizyczna i sport. Wpływają one nie tylko na prawidłowy rozwój fizyczny, ale także są naturalnymi bodźcami ograniczającymi wszelkie działania patologiczne w tym alkoholizm. Inwestowanie w wychowanie fizyczne, rekreację ruchową i sport, szczególnie ten uprawiany przez dzieci i młodzież jest najlepszym sposobem na walkę z patologiami. Daje im możliwość atrakcyjnego spędzania czasu wolnego. Niesie jednocześnie za sobą ograniczenie wydatków na leczenie, zakłady odwykowe, placówki wychowawcze i karne. Są także czynnikami pozwalającymi na skuteczniejsze wyjście z nałogu. Dlatego w programie, który będzie realizować samorząd gminy wiele środków zamierza się przeznaczyć na działania profilaktyczne poprzez kulturę fizyczną i sport.

**Adresaci programu:**

Adresatami Programu są wszyscy mieszkańcy Gminy Stężycza a w szczególności dzieci i młodzież.

**Rozdział 2.  
Kierunki działań**

**Działanie I**

## **Wspomaganie działalności organizacji pozarządowych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych z uwzględnieniem Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020.**

Część zadań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych powinny przejąć instytucje i organizacje pozarządowe, które mogą stać się ważnym partnerem współrealizującym zadania na poziomie gminy.

Uwzględniając Narodowy Program Zdrowia chcemy, aby wszyscy – niezależnie od wieku czy miejsca zamieszkania – mieli większą świadomość tego, jak ich zachowania wpływają na zdrowie.

### Celem działań w tym zakresie będzie:

- zwiększenie świadomości społecznej na temat zagrożeń jakie niesie za sobą używanie alkoholu i innych środków chemicznych zmniejszających świadomość,
- zmniejszenie aktualnie występujących rozmiarów problemów alkoholowych,
- likwidacja barier pomiędzy dziećmi z rodzin dysfunkcyjnych a ich rówieśnikami,
- ochrona i promocja zdrowia w taki sposób, aby mieszkańcy prowadzili zdrowszy tryb życia (dokonywali prozdrowotnych wyborów) i mogli jak najdłużej cieszyć się zdrowiem i pełnym uczestnictwem w pracy, życiu społecznym i rodzinnym.

### Osiągnięciu założonego celu służyć będzie:

· Dofinansowanie działań podejmowanych przez organizacje pozarządowe szczególnie w zakresie:

- oprowadzenia zajęć w placówkach środowiskowych wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży,
- organizacji festynów z elementami kampanii edukacyjnych związanych z promocją zdrowia i profilaktyką problemów społecznych,
- organizacji rozgrywek sportowych z elementami profilaktyki przeciw uzależnieniom,
- objęcia opieką terapeutyczną i medyczną.

Organizacja pozarządowa ubiegająca się o dofinansowanie zostanie wyłoniona w drodze konkursu przeprowadzonego zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 450).

## **Działanie II**

### **Profilaktyczne oddziaływanie wobec dzieci i młodzieży szkolnej oraz dorosłych.**

Znajomość zagadnień związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz aktywne spędzanie czasu wolnego pozwalają na skuteczne oddziaływanie oraz szybszą pomoc osobom podatnym na uzależnienia, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży, ograniczając przez to koszty społeczne i ekonomiczne. Niezwykle ważne jest edukowanie młodzieży i dorosłych o negatywnych skutkach zażywania uzależniających szkodliwych substancji. Edukowanie to mogłoby się odbywać zarówno w postaci otwartych wykładów, spotkań z młodzieżą, ale też poprzez opracowanie kampanii społecznych mających na celu, nie tyle edukację w zakresie profilaktyki ale, co wydaje się być ważniejsze, uwrażliwienie opinii publicznej na fakt, że problemy związane z paleniem papierosów, pić alkoholu, czy też paleniem marihuany i zażywaniem dopalaczy nie zniknęły z życia młodego człowieka, a są nieodłącznym elementem procesu dorastania przynajmniej dla części z nich.

Ponadto w związku z Narodowym Programem Zdrowia będziemy propagowali zdrowy styl życia oraz będziemy wprowadzali profilaktykę od uzależnień behawioralnych, tj. od hazardu, od komputera i internetu.

### Celem działań w tym zakresie jest:

- podniesienie wiedzy wśród dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie problemów alkoholowych, wpływu uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu na funkcjonowanie i życie człowieka w społeczeństwie,
- podniesienie wiedzy wśród dzieci i młodzieży w zakresie negatywnych skutków wynikających z palenia papierosów i uzależnień behawioralnych.
- przeciwdziałanie powstawaniu negatywnych następstw używania i nadużywania alkoholu w środowisku młodzieżowym,

- obniżanie kulturowej i społecznej akceptacji picia alkoholu,
- ukierunkowanie zainteresowań sportem w celu kształtowania zdrowego trybu życia.

Osiągnięciu założonego celu służyć będzie:

·organizowanie programów profilaktyczno – edukacyjnych np. w formie przedstawień teatralnych dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów, w tym możliwość zakupu artykułów służących do zorganizowania programów, w tym nagród i artykułów spożywczych dla dzieci i młodzieży.

·profilaktyczne i psychoedukacyjne oddziaływanie na postawy i umiejętności ważne dla zdrowia i decyzji związanych z piciem alkoholu, realizowane w formie autorskich programów kierowanych do uczniów gimnazjów na spotkaniach integracyjnych,

·przystąpienie do programów, które są kierowane do szkół gimnazjalnych, a które przyczyniałyby się do walki z uzależnieniami od alkoholu, papierosów, narkotyków, dopalaczy i innych substancji psychoaktywnych wśród dzieci i młodzieży.

·prowadzenie działalności propagandowej nt. szkodliwości alkoholizmu w życiu osobistym, rodzinnym, społecznym i zawodowym poprzez zakup i rozpowszechnianie broszur, plakatów i ulotek, poprzez tworzenie stron internetowych, zakup książek do bibliotek i zakup nośników informatycznych, itp.

·sfinansowanie wynagrodzeń instruktorów prowadzących pozalekcyjne zajęcia sportowo – rekreacyjne dla dzieci i młodzieży szkolnej, łącznie z instruktorami prowadzącymi zajęcia w okresie wakacyjnym, jak też sfinansowanie ratowników nadzorujących osoby korzystające z kąpielisk.

·zakup nagród, pucharów i medali, które będą wręczane uczniom biorącym udział w pozalekcyjnych zajęciach sportowo-rekreacyjnych, jak również zakup strojów sportowych i artykułów spożywczych oraz sfinansowanie konsumpcji dla uczniów podczas wyjazdu na zajęcia sportowe,

·dofinansowanie dzieciom i młodzieży przejazdów na pozalekcyjne zajęcia sportowe odbywające się w innych miejscowościach,

·stworzenie warunków lokalowych dla dzieci i młodzieży do systematycznego korzystania w pozalekcyjnych zajęciach sportowych, między innymi poprzez zakup opału,

·dofinansowanie szkolnych programów profilaktycznych w Szkołach Podstawowych, Gimnazjach oraz w szkołach ponadgimnazjalnych,

·dofinansowanie działalności świetlic,

·dofinansowanie działań kulturalnych, imprez (m.in. Garmin Iron Triathlon, Garmin SwimRun, Garmin MTB) i spotkań profilaktycznych dla młodzieży, inicjowanych przez szkoły, stowarzyszenia, parafie, sołectwa, kluby sportowe, jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej, instytucje kultury, urząd, itp., podczas których zostaną rozdawane ulotki o szkodliwości alkoholu.

·aktywny udział w powiatowych, wojewódzkich i ogólnopolskich społecznych kampaniach edukacyjnych dotyczących profilaktyki, np. udział w ogólnopolskich kampaniach: „Zachowaj Trzeźwy Umysł” lub „Postaw Na Rodzinę”.

### **Działanie III**

**Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień pomocy społecznej, psychospołecznej i prawnej.**

Podstawowym zadaniem samorządu terytorialnego jest zwiększenie dostępności terapii uzależnienia i współuzależnienia dla mieszkańców gminy. Na terenie gminy nie działa placówka leczenia odwykowego. Mieszkańcy gminy kierowani są do Poradni Uzależnień w NZOZ Przychodnia w Kościerzynie. Placówka ta jako jedyna w okolicy prowadzi pełną terapię grupową i indywidualną, zarówno wstępną jak i pogłębioną.

Celem działań w tym zakresie będzie:

- leczenie osób uzależnionych od alkoholu oraz zmniejszenie ich śmiertelności i degradacji psychofizycznej,
- zmniejszenie ilości i dolegliwości zaburzeń życia rodzinnego związanych z nadużywaniem alkoholu i stosowaniem przemocy wobec członków rodzin,

Osiągnięciu założonego celu służyć będzie:

·informowanie mieszkańców gminy o placówkach udzielających pomocy osobom z problemami uzależnień,

·udostępnianie materiałów informacyjnych o chorobie alkoholowej dla uzależnionych i współuzależnionych,

·podejmowanie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych czynności zmierzających do podjęcia leczenia osób uzależnionych od alkoholu, w tym:

oprzyjęcie zgłoszenia o przypadku nadużywania alkoholu z jednoczesnym występowaniem przesłanek z art. 24 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

oprowadzenie rozmów motywacyjnych do podjęcia leczenia,

okierowanie na badania przez biegłych sądowych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,

okierowanie do sądu wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

·współpraca z instytucjami spoza terenu gminy, zajmującymi się rozwiązywaniem problemów alkoholowych i leczeniem uzależnień,

·udział członków GKRPA w specjalistycznych szkoleniach,

·sfinansowanie badań, celem wydania opinii sądowej psychiatryczno-psychologicznej dla osób nadużywających alkoholu,

·sfinansowanie kosztów zakupu biletu autobusowego lub PKP dla osób korzystających z terapii w Poradni Uzależnień.

·dofinansowanie placówek terapeutycznych dla osób dobrowolnie podejmujących leczenie odwykowe w celu zwiększenia skuteczności terapii.

**Działanie IV**

**Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13<sup>1</sup> i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi.**

W przypadku złamania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim lub nietrzeźwym oraz złamania zakazów promocji i reklamy napojów alkoholowych gmina może podejmować interwencje.

Celem działań w tym zakresie będzie:

·zmniejszanie naruszeń prawa.

Osiągnięciu założonego celu służyć będzie:

·opiniowanie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stężycy wniosków o wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych pod kątem zgodności z uchwałami Rady Gminy Stężyca dot. limitu sprzedaży i ich lokalizacji,

·zorganizowanie szkolenia na temat ograniczania dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia, dla sprzedawców napojów alkoholowych, właścicieli sklepów i zakładów gastronomicznych,

·podejmowanie działań interwencyjnych w zgłoszonych sytuacjach naruszenia przepisów dotyczących reklamy i promocji napojów alkoholowych, w szczególności reklamy skierowanej do młodzieży,

·przeprowadzanie kontroli punktów sprzedaży alkoholu i podejmowanie działań interwencyjnych w sytuacjach sprzedaży napojów alkoholowych osobom nietrzeźwym, nieletnim oraz na kredyt lub pod zastaw.

**Działanie V**

**Udzielanie rodzinom zaniedbanym środowiskowo pomocy i wsparcia, a w szczególności ochrony przed przemocą.**

Alkoholizm w rodzinach łączy się z niedostatkim finansowym na zakup niezbędnych środków potrzebnych do życia i normalnego funkcjonowania w społeczeństwie.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej może pomóc tylko tym rodzinom gdzie dochód nie przekracza ustawowo ustalonych norm.

Celem działań w tym zakresie będzie:

·zdiagnozowanie sytuacji rodziny z problemem alkoholowym, głównie pod względem występowania w niej przemocy,

·likwidacja barier pomiędzy dziećmi z rodzin dysfunkcyjnych a ich rówieśnikami,

·stworzenie równych szans rozwoju dla wszystkich,

·uświadamianie członków rodzin alkoholowych na temat zagrożeń, wynikających z nadużywania alkoholu, sposobów ich unikania oraz możliwości leczenia choroby alkoholowej; uczenia wczesnego rozpoznawania sygnałów, wskazujących na rozwijanie się procesu uzależnienia oraz umiejętności kontrolowania rozmiarów picia.

Osiągnięciu założonego celu służyć będzie:

·sfinansowanie szkoleń o tematyce przemocy w rodzinie dla pracowników służby zdrowia, oświaty, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, funkcjonariuszy Policji i członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

·sfinansowanie przejazdu do odległych od miejsca zamieszkania, specjalistycznych poradni lub ośrodków terapii dla członków rodzin osób uzależnionych od alkoholu,

·kierowanie osób do psychologa zatrudnionego w GOPS w Stężycy,

·udzielanie pomocy poprzez zakup dzieciom z rodzin zaniedbanych środowiskowo artykułów spożywczych i wręczanie paczek w okresach świątecznych i słodyczy w Dniu Dziecka, a także dofinansowanie wycieczek szkolnych oraz dożywiania w szkołach i na spotkaniach,

·zorganizowanie wypoczynku letniego dla dzieci z rodzin z problemami społecznymi.

### **Rozdział 3.**

#### **Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**

1. Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ustala się wynagrodzenie za udział w posiedzeniu i pracy komisji w wysokości 10% minimalnego wynagrodzenia.

2. Wynagrodzenie nie przysługuje członkom komisji będących pracownikami Urzędu lub jednostek organizacyjnych Gminy.

3. Wynagrodzenie za udział w posiedzeniu komisji wypłacane jest ze środków przeznaczonych na realizację niniejszego Programu, na podstawie listy obecności podpisanej przez obecnych na posiedzeniu członków komisji.

### **Rozdział 4.**

#### **Postanowienia końcowe**

1. Program będzie realizował Pełnomocnik ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przy współpracy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, placówek oświatowych, klubów sportowych i Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

2. Środki na realizację:

·działań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych planuje się w kwocie 320.000 zł.

·zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019 planuje się w kwocie 27.700 zł. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii został przyjęty uchwałą Nr XII/130/2007 Rady Gminy Stężycy w dniu 28 grudnia 2007 r.

3. Środki na realizację działań i zadań programów określonych w ust. 2 zostaną uzyskane głównie z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w 2019 roku.

## UZASADNIENIE

W związku z zapisem określonym w art. 4<sup>1</sup> ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. t.j. z 2018 r. poz. 2137) realizacja zadań własnych gminy polegających na prowadzeniu działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu, jest prowadzona w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, uchwalanego corocznie przez Radę Gminy.